

САТА ОЛОХ

Сызанга
2 хрочы

Тыа хаһаайыстыбатын техникатын
хаачыстыбатын үрдэттиэххэ,
туһаныны тупсарыахха

Мугудай булчуттара таах сонордуг И. И. пятилетка үнүс салын Коркин 1345 солк. уонна багачы кварталыгар В. И. Смирников 1179 1978 солк. күндү түүлээди солк. булчутан ордук үр туттаран былааннарын дүк көрдөрүүлэмнелер. ички аңар бүк кучоар- дылар. Көмөлөртөн омыт- Н. Пермяков.

Комсомол райкомун агир үгүс комсомолчулар уюну жаштар пионерка үгүс, сүрүн, сыйлыр башкарынгытаа-дар балача үрдүк кир-ондери болгонинир. Ол курдун, байыл хас бирдин фуражнай алактан 4000 кг үтү ылар ийон 2, 3000 кг ырга 6, 2500 кг кирби-ни ыларга 30 эдр ыан-ныкысат оксунар. Ол

Оройуон совхозтарыгар
милитант 800-төн тахса
уолаттар уюнна кыргыт-
тар үлэлинилэр, Бары-
ын 37 комсомольскай-ыч-
чат ферма баарыттан 34-
дэ Маныныгы, 3-һа—ыч-
чат сүөһүнү көрүүгө
үлэлинилэр. Социалисти-
ческай куоталаһыны ма-
ники куенугэр
«ЫВСЛКС 60 сыла»,
«Кууһума» (Эрилик
Эристин аатынан (сов-
хоз), «Нэскил» (Карл
Маркс), «Юность»
(«Мындаааһы»), «Эрчим»
«Турапчы») курдук кол-
лективтар иһэлэр. Эдэр
маныһыһыттар В. Ксе-
нофентова, М. Дычков-
ская, М. Кронникова, Д.
Сивцева уо. д. а. опыт-
таак үрүг илгэ маас-
тирдарыттан итэһэ
суох көрдөрүүдэри сити-
һэлэр. Ыччат сүөһүнү
төлөһүүгө Эрилик
Эристин аатынан сов-
хозтан А. Аржаков стар-
шайдаах Кэит Күөл
коллектива, «Чурапчы»
совхозтан Н. Демьянов
ордук даһаарылаахтык
үлэлинилэр.

Сүөһү иэтигигэр үдэ-
дун улаханньы хаалы-
лар. Бу коллективтар
үлэһит илим тийибэтин,
ынахтар хойутаан те-
рөөһүнэрин хаалыы су-
рун биригинизэтин кур-
дук көрдөрө сатыылар.
Оттон ирдэбил, хонту-
руол мөлөөһүнүн, үлэ
режигин уюнна дмисси-
плинизэтин нэһин түбэл-
тэлэре баалларына тобо-
ро ахтыбаттар. Комсо-
мольскай муньахтарга
үлэ коллективтарын от-
чуоттатыы, комитет, бю-
ро көһө сылдаар мун-
нахтара тариллибэттар.

Эдэр сүөсүһүттар орто-
лоругар иитэр үлэ
итэһэстэр эмиз бааллар.
Фермаларга экономичес-
кай үөрөхтээһини оскуо-
лалар тариллибиттэр.
Эрээри, көрдүүстөрө ма-
ныах. Хохобур, «Чу-
рапчы» совхоз Улахан
Күөллээри биригээдэти-
гэр экономической үө-
рөхтээһини оскуолаты-
тар (пропагандист совхоз
экономика В. И. Новго-
родов) дьыл багыатыгар
дизир биир да занятига
ыһтыллы илик.

Карл Маркс аатынан
тар сүрүн күүһүнэн бу-
луохтара, — дикта итэ-
совхоз комсомолун секре-
тара Егор Петухов. Кини
ЫВСЛКС райкома олоҕо
ыччаттар аналлаах де-
саннарын тарйариг
баратын биллэрдэ.

13 №-дох СПТУ ком-
сомольскай таридэтин
секретара Мария Мака-
рова идэни таһыга ыы-
тыллар үлэни сырдатта.
Училище комсомольскай
таридэтэ оскуолалары
темагическай бичардэри
таһынан кылаастарынан
шефлэһини олоҕотуһу
көрөхсүллээһини ыйда.
Районо инспектор:
Г. Я. Григорьев баһи-
этинин оскуоланы бү-
лэрит оҕолору үөрөх-
ыһыты, кылаастар фер-
малары кытта шефта
һиһлэрин боппууоста-
рыгар анаата.

Пленум дууһалыһили-
бит боппууоска туһаан
наах уурааһы ыһыһа.

В. РУФОВ,
хаймаат анал, корр.

ДЬОЛЛО

БАСТАЙААННАЙ КОМИССИЯБА

Комиссия совхозтар директордарын муус устар май ийиндег бызаанга керүүлүбүт ахсаанынан племенной атырдары атылааныны төрдүс кварталга совхозтар бөлөлөрүн ички ардыларына атыр убалары атыртайыларын төрө-балдарын сазды ми-

Снимок: турбина ротордарыттан бийрелгэ-
рөн танганы.

МОНГОЛ АЖААЛДАРЫН ҮРДЭГНИЭХЛИТ

Коммунистической партии, а также
таинственные кууруудар
туулар Бүтүн Россиядагы общество
оройушундагы отделениета маймык со-
молууларын.

— үлэйтгэр уонна үөрөнзөтчүлэр 60
бырыһыланнырыттан итэбэҥ суохтара
нааматынчыыктар харыстабылларын
обществотун чилиэннээн буолалларын
сүтүбүлгэ;

— Е. И. Курашов командирдаах илиги бойбууш үчүстак штаба үлүлээбит дүлэлэригэр мемориальной дуоскалары

пааматынның истарын таптыр туру механизатордарын ааттарын сүруарга
парга; — Чуранчы орто оқуолатыр бед-
— «Октябрь 56 жыл» монумент-паз музейи тарийниг матырылсааллары
аппаратурына тарамаккалар еркин кыт- хомыйаала;

Камону күүхүрдэргэ, нааматынныгыта тастарыгар көрө-бөлүө событталары бэ-
лиэтэһини киэиттик практикалыырга

сө кини олоро сэлдмбыт дүнэтигэр (Эбонэсталистмбэ райсовет
политссылна музей-дүнэтин төрнйэргэ,
исполкомунан бийирэнн)

Алсгын субботаг Мутудай олохтоохторо 1982 дүлүүрдаах ученай хор тик ахтыһан кра-хор
судлаары Ленинскэй биригжийэ лауреата, космо-сүүүлэрэ, кэпсэтиһээр

Бу иккизин Мугудай
Бүөчээни дин чондох
алааһыттан үүзүн тах-
сыбыт үтүөкүннээх үлэ-
һит дьон. Кинилэр сити-
һимдэрин туһунан ха-
һыаттарга үгүстүк суру-
һан тураллар, онон би-
лиги оһно тохтообоптут.

Дмитриевич, Якутской
д-ры медицинской учин-
лице преподаватель На-
талья Дмитриевна манна
сма кыттыланы ыллы-
лар.

(Эбэһээталистибэ райсовет
исполкомунан бичирээни)

Лауреаттары нэрт
персүнүүгэ Мугудайдаа

Балдыг олодун, үлсүн
туһунан олоктоох өскүс
ла история учуутал
Г. К. Макаров сыйлы
капсаэта. Огделение уч
раллабачайа Н. Д. Пер
мяков мугулайдар бу
гүнгү олокторун, үлс
ситиһинилэрин билини
кэрлэ. Күндү балдыг
тары пионердар эр
гэлзэткдэр. Эдэр лени
нцтер Дмитрий Данило
вич уолна Михаил Са
менович бочуоттаа.
Пионерга ылылар. Ки
килэр Баттара. Кад
Маркс аатынан совхоз
Бочуотун киингетигэ
келдариһинэ.

Бу бүтүнгү олохтун
миллэти саралаган иш
үлэ дьоно ситиштин ү
дүн кердөрүүлэрин б
листвининтен барыб
сүргөбит көтөрүтүн
ессе дьуауурдааты
үлэлиирге айарга уол
таах баға өрө күүрө

И. КАНДИНСКИЙ.

[illegible]

«АТЛАНТИКА НӨҮҮ» АГРАРНАЙ СЭРИЙ

АХШ тыгатын хааа-
лыстыбатын министр
Джон Влок Хотугу
Африка, Влоскэй Восток
уонна Арбаа Европа
дойдуларыгар сыдыгыта-
лаата. Ити тизэллээх
сыры: сыалынан аан
дойду рыногар америк-
анский монополиялар
аргинер-экономическай
эйгэлэрин кыргытты
күтүрдүү буолар. Ва-
шингтон эмиссара Кан-
га сыдыан Америка ты-
гын хаааыстыбатын
бородууктарыт атыл-
лаарга анаан Египеккэ
36 мөлүгүн доллары
ис бизер туһунан се-
бүлүһүнэ илин баттаата.
«Биһиги тийгэр тий-
иэ охсуһохпут», — дьэте
бисиги Холбохутаах
Штаттар уонна Европа-
таагы экономическай
бизергэ куомуннаһы
(ЭВК) икки ардылары-
гар тэийбит «аграрнай
сериин» таарыларыгар
Дж. Влок суоһурунаа.

Отутус сыллардаагы
«улуу депрессияны» кы-
тары тэгийиллэр аан
дойдутаагы сыты «эко-
номическай кризис» бас-
тас капиталистическай
державалар уонна эконо-
мическай болохторик-
кис ардыларыгар аргинер-
экономическай бурей-
сыллары тогу күтүрдү.
АХШ ЭВК-таагы сүрүн
күрөстээхчилэрин ута-
ры кини кэмийдээх ки-
мен кириини тэийтэ.
Аһык табаардары
итиэнэ тыа хаааыс-
тыбатын бородууксуу-
тын батарыта үгэс бы-
һытынан туһанар ры-
ноктарыттан кинилэри
үтүрүөри АХШ банк
биримманын ставкатын
уонна американскай дол-
лар курсун сорууны кы-
таатыннарда, бийэтин
табаардары хамааты-
тарга күөскэ турунна.
Ол курдук, Рейган адми-

нистрацията бийыл тох-
сунууга Египеккэ биер
мөлүгүн тоһа сэлэһи-
һин аан дойдутаагытаа-
дар быдан намыһах сы-
наа атыллыабыта.

Президентэ уонна эр-
гизм министрлар Ва-
шингтон байэлэрин ры-
ноктарын американскай
табаардарга ситэ арай-
баттар дьин ааһар дой-
дуларыгар экономиче-
скай санкциялары тут-
тар быраабы бизер со-
куон бырайыга америк-
анскай конгресска кил-
лэриллэ. Оку тэҥэ
конгресска АХШ-гар
араас табаардары тизэи
киллэрини хаарчах-
тылар сокуоннар 100-тан
тахса бырайыактара сы-
таллар.

АХШ тас эргизм уоба-
лаһыгар бийэтин эр-
гини көрүнэр, агрессив-
най ис хоһоонноох поли-
тикага Арбаа Европа
бааһынайдарын үлэтэ
суох хаалларар итинэн
дыадайыга үтүрүр
уонна «уопсай рынок»
чидэһинэрэ дойдунар
өтүлүлэртэн оһо утар-
сыны күтүрдүр. ЭВК
комиссията Арбаа Евро-
па дойдунар үгэс бы-
һытынан туһанар тыа
хаааыстыбатын ры-
ноктарыгар Вашингтон
кимен кириитин тохто-
тору сорууулаахтык
модулар. Хардары «ре-
прессиялар» тустарынан
бопуруос дүүүлэһил-
лэр.

«Ороспуоннууктааһы»
— АХШ эргизм-эконо-
мическай политикатын Ар-
баа Европа үгэс дьей-
лэро итиник ааттыл-
лар. «Атлантиканы не-
гүе аграрнай серия» сү-
рүн күрүһүнээх ытыл-
лара ыкыргыаллара —
иккини өтүтүр.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ.
СССР ырытааччыта.

МАХТАНАБЫН

Мин кинизэ, театрга
кыйаан сыдыбат бу-
ламмын үксүн дьибэр
телевидениеҥ бири-
лэри көрбүм. Выйыл те-
левизором икки төгүл
алдына сырытта. Баста-
ны алдыныгылар теле-
мастеры дьибэр ытыран
отторторбутум. Оттон и-
кис сырыта кини бий-
тэ телевизором мастер-

скайта илдьэн өрөмүөн-
нэн биэрбитэ.

Вилгити телевизором
үчүгүйдик үлэтир. Ити
икки эдэр специалист те-
лемастер Михаил Мат-
веевкэ хаһыаттыан мах-
таһынан тиздэһит. Ини-
китин да үчүгү үлэти-
нэн, дьиниго истик сы-
һанынан хайбата, себү-
лэтэ сырытты.

А. МОНАСТЫРЕВА.
Чурапчы а.

(Бүтүтэ. Ийит
3-с стр. Кор).

сигнал быһытынан.
Итилер дьаһа ытыл-
лытыгар сокуоннай тө-
рүүтүн буолаллар. Во-
робизиркэлэр түмүктөрүн
группа совета дүүүлэ-
һэн дьаһаллары ытыах-
таах эбэтэр администра-
ция, партийнай тиритэ,
сельсовет исполкомун
көрүүлэригэр киллэрих-
тээх Оройуоннаагы ха-
һыанна уонна истинэ

ГРУППАЛАР ҮЛЭЛЭРИН ТЭРИЙИ

хаһыаттарыгар суруй-
ар олус наадалаах. Дьаһа
министэтигар быһаарыл-
лара ытыллыбат буол-
дына, үрдүкү төрилтэ-
лэргэ ытыллар, народ-
най контуруол оройуон-
наагы комитетыгар бил-
лэриллэр. Ытыллыбат
дьаһаллар тустарынан
муһаах боротокчулугар
сурулуохтаах. Итэҥэ-
ри туоратыта туһан-

1932 сыллаахха Саха
республиката төри-
либита 10 сыла туолар
юбилейтар бочуоттаах
салдыттарынан ыты-
рыллан Иван Яковлевич
Строд уонна Ефим Ива-
нович Курашов Москва-
тан Якутскайга кэлбит-
тэ. От ыйын 14 күнү-
гэр мин үлэлиир хоспор
С. Р. Кулачиков-Эдлэй
куолутунан үөрөн көтөн,
титэйан-саарайан кири-
ин: «СКСК командиров-
катынан эн Саһыл Сы-
һыга Строду кытта
барсар буоллут» дьибитэ.

Кизэ Строду уонна
Курашову кытта Аммага
барарды биригистэн-
киридибит. Ленаны туо-
руур дьон саната-интэ,
тыас-уус биер кэм куу-
туһан олорор. Сотору
«Кыһыл» борохуот бар-
жатын соһон тийэи
кэлбитэ. Капитан бийэ-
тин кыотатын ыалдыт-
тарга туран биэрбитэ.
Кыра арыы тумулу эр-
гийэн арылаа чааһынан
унуор Буор Ыларга
тахсыбыппыт. Оттон
«дед» Курашов Чурап-
чыга, оттон Строд Ам-
мага бараары арахсы-
быттара.

Павловскай сэлэһинэ-
тигэр Строд уруккуттан
билсэр ыалыгар, Ивано-
тарга, тийбиһит. Кизэ
кулуупка төлөрү ки-
һи мустан «Аан дойду
балаһыныһа» туһу-
нан» Строд лекциятын
олус сүргөн, болдойон
истибиһтэ.

Майаттан Амага дь-
ри тизэллээх аттары-
нан айаһаан, иккитэ
хонон тийбиһит. Хас
наһаһыныһаах пуун
ахсын Строду кытта
дьон үөрө-көтө көрсө-
лөрө, эмээхситтэр дьэ-
һини күөрчэхтөөн ийи-
кэ томточу кутан тоһу-
баллара. Сэһэнгэ кири-
бит геройу нуруот ди-
ринник ытыктыра,
маанылыра өтө көстө-
рө. Аарыттан биһиз
Дордорууран Матвей
Михайлович дьин бийэ-
тин көрсүн быһытынан
аһыс табаарыһын өлө-
төн быһаабыт кыһыл
партизан холбоспота.

Лыгынэс сун тийт-
тор быһастарынан солом-
кут суол устун айа-
һаан иһэбит. Саһыл Сы-
һыга чуһаабыккын
байан да сэрэйэ: ма-
стар хатан, кыһолой
курдук кубарыһан, ха-
һан эрэ өрт уота салаан
авыһын курдук, адва-
рыһан тураллар. Эмискэ

тулаты хомустаах чүөм-
кө куол чөгөрүйөн ко-
һунна. Ампаар балаҕаны
аттынан ол көстөр алаас-
ка аастыбыт.
Бу дата кылибит. Са-
һа остоолба бүтэйикин
төгүртүллүбүт тизгэн-
кэ кирибит. Титэик
ампаар ойдоос эркинигэр
эвэ хара сөһөн-икэн
хаалбытын ыһа-ыһа
Иван Яковлевич кэпсэ-
тэ:

— Кор, бу хара мэн
буолан киһи мэийитин

АЛБАН ААТТААХ САҢЫЛ СЫҢЫ

Ахтыбы

бырданата сөһөн хаал-
быта көстөр. Манна эдэр,
букатын эдэр, комсомо-
лец уол винтовкатын
интэ турдаһына остөөх
буулдыата төбөтүн үр-
эи аастыта. Көрүн эрэ,
бу ампаар сийэ курдук
дөлүттүбүт: буулдылар
суоллара. Оччотобута бу
хотон бүтүн этэ. Итинэн
бааһырбыт байластар
сыталлара. Вилгити син-
нибит, сини оһох буора
тохтон, көтүрттэн түс-
пүт. Хотон үрдэ суулан
хаалбыт. Үрдүгэр күөх
кырыс быкпыт, күн уота
быһыта сизбит, хаар-ар-
дах сайдабыт баррика-
да балбаах кинте саһа-
ран сымар. Хаһан да
клинник чуһуйбатах ба-
һыас Лисицыны ол ту-
мул ойуурга поһа тур-
даһына түүн үрүнэр
өлөрбүттэ.

Тэпселибит ботуруон
субурбатынан сирдэти,
манан биһиги сыппыт
сыппытын Ивай Яков-
левич саһыа түспүтэ.
Хааллаан саһардыы сыр-
дыта, Вишневскай ге-
нерал соһучу атаака-
дан кирибитэ. Ол хотон
үрдүттэн пепеляевтар
пулеметуна кыһыл сэр-
иятын харысхала суох
сүтүү охсоллоро. Дьаһа
үрдүтөр буулдыа курда-
рыта көтүт, эмээрибит
баһанатын аттыгар би-
һиги «Сом» пулемет-
пүт остөөх хоту ардах
буулдыаны тибиритэ.
Ити хотонноох дьэ му-
нугар «Коль» туруорул-
лубута. Оһо пулемет-
чик Корчаев оһон ох-
тубута, субу манан баа-
һырбыт Теплицын на-
һыла сымалан иһэрэ.
Ити бириэмэҥ үрүнэр
бөдөн тинтэрдээх ча-
ран арыы тыаны был-

дыары сырысыттары...
Кыргыһын саһаай кы-
таанах түгэи тирозбитэ.
— Эскадрон, мин кини-
либиттэн! — дьин хамдан-
далаат, фельдшер Костя
Токарев Адамскай кыт-
та биергэ сэрйиһиттери
илдэ ол чаранга ыстан-
нарбыта. Урут тийэи,
ыстыгыһан кириэн,
үрүгүһэри төттөрү үү-
бүттэра. Дьингэр, баста-
ны кыргыһы дьылда-
тын ити холобура суох
хорсун сырыы быһаар-

бүтүт. Аһабыт куорат
салыһаһыгар фельдше-
ринэн үлэһэбитэ, оттон
ийи дьэ хаһаайката
этэ. Мин убайдарым төр-
дөлөр этэ. Вары олус
оһаһаһыт. Олорон
улаппыһыт. Убайди-
рым минин олус тап-
тылалар, атаахталла-
ра. Ол соһотох кыһыс
буоһаммын буолдо. Он-
тон улаатан баран убай-
дарым утуу-субуу аһах-
тарын булуна барыта
лаан испиттэра. Бастаан
Иван, оттон — Антоһаах
Иосиф. Кинилэр бары,
кыраныһыны туоратан,
Советскай Союзка бар-
быттара. Оттон ыла су-
рахтара сүппүтэ. Оччо-
тобута сүртүтүн си-
бээстэһэр бобуулааҥа.
Кэники көтүл кэлбитин
кэһи да убайдарынан
сүтэртэи кэбиспитим.

Арый 1961 сыллаахха
Ленинградка таһсар «Со-
ветскай молодежь» ха-
һыакка «Саһыга кири-
бит албан ааттаах киһи»
дьин Кондратьев суруй-
бут ыстатыбатын булан
вахпытим. Ол мин уба-
һым Иван туһунан этэ.
Оттон Антон көргөнэ
«Саха сирин тайбатыгар»
дьин Иван кинигэтин бу-
лан вахпытэ. Эр төттө-
ру таары көрдөһөн, Иван
көргөнэ Клавдия Геор-
гиевна Вышиний Волочек
куоракка, оттон Антон
көргөттөрө Костромага
олороллорун булуталаан
суруйсан. Ыалдыталаан
— эрдөөбүтэ сүппүт убай-
дарынан, кинилэр оһоло-
рун урууларын билсэр
дьолдоммутум, — дьин
отордөөбүтэ мэхэ И. Я.
Строд балта Юлий Ива-
новна суруйбута.

Иван Яковлевич уола
Николай Иванович —
поэч, Якутскайга олорор.
Синэ Сергей Строд,
Якутскайга университе-
ты бүтэрэн баран, маһи
үлэтир. Кини уодлаах
кыһыс оһолоох, саха кы-
һа көргөнээх.

Валерий ЧИРЛЕВ,
поэт.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Райсовеу исполкома,
Соловьев сельсоветын
исполкома, «Мылда-
даһына» совхоз Соло-
вьевскайга отделение-
тын салалтата Герой-
ийэ А. Л. Сергеевага,
кэргэнэ А. М. Сер-
геевкэ таптылар оһоло-
ро.

СВЕТА уонна ВАНЯ
соһумардык олбүттө-
ринэн байэлэрин ди-
рин кутурунанын
тиэрдаллар.

Таптылар кэргенин,
аһабыт, эһэбит, ай-
макпыт колхозунай
тууту ветераны
МАКСИМОВ
Федот Иванович
уһун ыһахтан ы-
рыһтан өлбүтүн, бо-
куоннуу аймактары-
гар, табаарыстарыгар
ийитиннээбит.

Кэргэнэ, оһоло-
ро, сизинэрэ, аймактара.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского
райкома КПСС и районного Совета народных депутатов
Якутской АССР.